

זכר הגונים שהתגלו? אותם של אל שדי, שהם גונים של מראה עליון (מראה של גונים עליונים), ואלו נראים. והגונים שלמעלה נסתרים שלא נראים, לא עמד איש עליהם פרט למשה. ועל זה כתוב ושמי ה' לא נודעתי להם, לא התגליתי להם בגונים עליונים. ואם תאמר שהאבות לא הפירו אותם - אלא הם הפירו אותם מתוך אלו שהתגלו.

כתוב (דניאל יב) והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים לעולם ועד. והמשפלים יזהרו, מי הם המשפלים? אלא זהו אותו חכם שישתפל על דברים מעצמו שלא יכולים בני אדם לדבר בפה, ולא לה קוראים משפלים. יזהרו כזהר הרקיע. מי (וזהו) הוא הרקיע? זהו הרקיע של משה, שעומדת באמצע, וזהו שלו הוא נסתר ולא התגלה מהגון שלו, עומד על אותו רקיע שלא מאיר שנראים בו הגונים, ואותם גונים, אף על פי שנראים בו, לא זוהרים כמו זה, משום שהם גונים סתומים.

בא ראה, ארבעה אורות הם, שלשה מהם נסתרים, ואחד שהתגלה. אור שמאיר. אור שזוהר. (והם) והוא מאיר כזה השמים בטהר. אור של ארגמן, שנוטל כל האורות. אור שלא מאיר מסתפל לאלה ונוטל אותם, ונראים אותם המאורות בו פעששית נגד השמש.

ואלה השלשה שאמרנו נסתרים ועומדים על זה שהתגלה, וסוד זה העין. בא ראה, בעין יש שלשה גונים שהתגלו רשומים ואלה הם כמו שאותם הנסתרים

ומאן גוונין דאתגליין. אינון דאל שדי, דאינון גוונין דחזו עלאה (כ"א חזו דגוונין עליון) ואלין אתחזיין. וגוונין דלעילא, סתימין דלא אתחזיין, לא קאים איניש עלייהו, בר ממשא. ועל דא כתיב, ושמי יי' לא נודעתי להם, לא אתגליתי לון בגוונין עלאין. ואי תימא, דאבהן לא הוו ידעי בהו. אלא הוו ידעי, מגו אינון דאתגליין.

כתיב (דניאל י"ב) והמשפלים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים לעולם ועד. והמשפלים יזהירו, מאן אינון משפלים. אלא דא הוא, ההוא חכם דיסתפל מגרמיה מלין, דלא יכולין בני נשא למללא בפומא, ואלין אקרון משפלים. יזהירו כזהר הרקיע, מאן (זהו) הוא הרקיע. דא הוא רקיע דמשה, דקיימא באמצעיתא, והאי זהו דיליה, איהו סתים, ולא אתגלייא מגוון דיליה קיימא על ההיא רקיעא דלא נהיר, דאתחזיין ביה גוונין, ואינון גוונין אף על גב דאתחזיין ביה, לא זהרי כזהרא בגין דאינון גוונין סתימין.

תא חזי, ארבע נהורין אינון. תלת מנייהו סתימין, וחד דאתגלייא: נהורא דנהיר. נהורא דזהרא. (ואינון) ואיהו נהיר כזהירו דשמיא בדכיו. נהורא דארגוונא, דנטיל כל נהורין. נהורא דלא נהיר אסתפל לגבי אלין, ונטיל לון. ואתחזיין אינון נהורין ביה, פעששיתא, לקבל שמשא.

ואלין תלת דקאמרן, סתימין וקיימין על האי (דף כ"ג ע"ב) דאתגלייא. ורזא דא עינא. תא חזי, בעינא אית תלת גוונין, דאתגליין רשימין ביה, וכלהו לא מזדהרי, בגין דקיימי בו, וכלם לא זוהרים, משום שעומדים באור שלא מאיר.

שְׁעוּמְדִים עֲלֵיהֶם, וְאֵלֶּה הֵם שְׁנָרְאוּ לְאֲבוֹת לְדַעַת אוֹתָם נִסְתָּרִים שְׁזוֹהָרִים מִתּוֹךְ אֵלֶּה שֶׁלֹּא זוֹהָרִים, וְאוֹתָם שְׁזוֹהָרִים וְהֵם סְתוּמִים, הִתְגַּלּוּ לְמִשָּׁה בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ שְׁלוֹ, וְאֵלֶּה עוּמְדִים עַל אוֹתָם גּוֹנִים שְׁנָרְאִים בּוֹ בְּעֵינַי. וְסוּד זֶה סוֹתָם עֵינִיךָ וּמְסוּבָב גְּלַגְלָךְ, וְיִתְגַּלּוּ אוֹתָם גּוֹנִים שְׁמְאִירִים, שְׁזוֹהָרִים, וְלֹא נִתְּנָה רְשׁוּת לְרֹאוֹת אֵלֶּה בְּעֵינַי סְתוּמוֹת, מִשּׁוּם שְׁאוֹתָם נִסְתָּרִים עֲלֵיוֹנִים עוּמְדִים עַל אוֹתָם גּוֹנִים שְׁנָרְאִים, שֶׁלֹּא זוֹהָרִים.

וְעַרְזָה קְרָאנוּ, מִשָּׁה זָכָה בְּאִסְפָּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה שְׁעוּמְדִת עַל אוֹתָהּ שֶׁלֹּא מְאִירָה. שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ אִסְפָּקְלָרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה. הָאֲבוֹת הָיוּ רוֹאִים מִתּוֹךְ הַגּוֹנִים הֵלְלוּ שֶׁהִתְגַּלּוּ, אוֹתָם סְתוּמִים, שְׁעוּמְדִים עֲלֵיהֶם שֶׁלֹּא מְאִירִים, וְלִכְּנֵן כְּתוּב וְאָרָא אֶל אֲבָרְהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי, בְּאוֹתָם גּוֹנִים שְׁנָרְאִים.

וְשָׂמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם - אֵלֶּה גּוֹנִים עֲלֵיוֹנִים נִסְתָּרִים שְׁזוֹהָרִים שְׁזָכָה בָּהֶם מִשָּׁה לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם. וְסוּד זֶה, שֶׁהָעֵין סְתוּם וְגִלּוּי. סְתוּם - רוֹאֵה אִסְפָּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה. נִגְלָה - רוֹאֵה אִסְפָּקְלָרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה. וְעַל זֶה וְאָרָא, בְּאִסְפָּקְלָרְיָה שֶׁלֹּא מְאִירָה, שְׁהִיא בְּהִתְגַּלּוּת, בְּהַ כְּתוּב רְאִיָּה. וְאוֹלָם בְּאִסְפָּקְלָרְיָה שְׁמְאִירָה שְׁהִיא בְּסִתּוֹר, כְּתוּב בְּהַ יְדִיעָה, שְׁכְּתוּב לֹא נוֹדַעְתִּי. בְּאוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא וְנִשְׁקוּ יְדִיו. בְּכָה רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, אוֹי כְּשֶׁתְּסַלֵּק מִן הָעוֹלָם וְיִשְׁאָר הָעוֹלָם יְתוּם מִמֶּךָ, מִי יְכוֹל לְהַאֲדִיר דְּבָרֵי תוֹרָה?

פְּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, (שְׁמוּאֵל א-כח) וְאִמְרָתָם כֹּה לְחֵי וְאִתָּה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם.

בְּנֵהוֹרָא דְלֹא נִהִיר. וְאֵלֶּיךָ אֵינּוֹן כְּגוֹנוֹנָא דְאֵינּוֹן סְתִימִין דְּקִיָּמִי עֲלֵייהוּ וְאֵלֶּיךָ אֵינּוֹן דְּאִתְחַזְיִין לְאֲבָהוֹן, לְמַנְדַּע אֵינּוֹן סְתִימִין דְּמַזְדְּהִרִין, מַגּוֹ אֵלֶּיךָ דְלֹא מַזְדְּהִרִי. וְאֵינּוֹן דְּמַזְדְּהִרִי וְאֵינּוֹן סְתִימִין, אִתְגַּלְיִין לְמִשָּׁה, בְּהִהוּא רְקִיעָא דִּילֵיהּ. וְאֵלֶּיךָ קִיָּמִי, עַל אֵינּוֹן גּוֹנוֹנִין דְּאִתְחַזְיִין בֵּיהּ בְּעֵינָא.

וְרִזָּא דָּא סְתִימִים עֵינְךָ, וְאִסְחָר גְּלַגְלָךְ, וְיִתְגַּלְיִין אֵינּוֹן גּוֹנוֹנִין דְּנִהִרִין, דְּמַזְדְּהִרִי, וְלֹא אִתְיִיחִיב רְשׁוֹ לְמִיחְמִי, אֶלֶּה בְּעֵינֵינִין סְתִימִין, בְּגִין דְּאֵינּוֹן סְתִימִין עֲלֵאִין, קִיָּמִי עַל אֵינּוֹן גּוֹנוֹנִין דְּאִתְחַזְיִין, דְלֹא מַזְדְּהִרִי.

וְעַרְזָה דָּא קְרִינֵן, מִשָּׁה זָכָה בְּאִסְפָּקְלָרְיָה דְנִהִרָא דְקִיָּמָא עַל הִהוּא דְלֹא נִהִירָא. שְׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא, בְּהִהוּא אִסְפָּקְלָרְיָה דְלֹא נִהִירָא. וְאֲבָהוֹן הָיוּ חִמָּאן מַגּוֹ אֵלֶּיךָ גּוֹנוֹנִין דְּאִתְגַּלְיִין, אֵינּוֹן סְתִימִין, דְּקִיָּמִי עֲלֵייהוּ דְאֵינּוֹן דְלֹא נִהִרִין, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְאָרָא אֶל אֲבָרְהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי, בְּאֵינּוֹן גּוֹנוֹנִין דְּאִתְחַזְיִין.

וְשָׂמִי יְי' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, אֵלֶּיךָ גּוֹנוֹנִין עֲלֵאִין סְתִימִין דְּזוֹהָרִין, דְּזָכָה בְּהוּ מִשָּׁה לְאִסְתַּפְּלָא בְּהוֹן. וְרִזָּא דָּא, דְעֵינָא סְתִימִים וְגִלְיָא. סְתִימִים, חִמִּי אִסְפָּקְלָרְיָה דְנִהִירָא, אִתְגַּלְיִיא, חִמִּי אִסְפָּקְלָרְיָה דְלֹא נִהִירָא. וְעַל דָּא, וְאָרָא, בְּאִסְפָּקְלָרְיָה דְלֹא נִהִירָא, דְאִיְהוּ בְּאִתְגַּלְיִיא, בֵּיהּ כְּתִיב רְאִיָּה. בְּאִסְפָּקְלָרְיָה דְנִהִירָא דְאִיְהוּ בְּסְתִימוֹ, כְּתִיב בֵּיהּ יְדִיעָה, דְכְּתִיב לֹא נוֹדַעְתִּי. אִתּוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא וְנִשְׁקוּ יְדִיו. בְּכָה רַבִּי אֲבָא, וְאָמַר, וְוִי כַד תְּסַתְּלַק מִן הָעוֹלָם, וְיִשְׁתַּאֲרַר עֲלָמָא יְתוּם מִינְךָ, מָאן יְכִיל לְאִנְהִירָא מְלִין דְאִוְרִיתָא.

פְּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, (שְׁמוּאֵל א', כ"ה) וְאִמְרָתָם כֹּה לְחֵי וְאִתָּה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ